

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชน ในจังหวัดนราธิวาส
ผู้เขียน	นางสาวลักขณา อาคุณชาดา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในจังหวัดนราธิวาส (2) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ การเป็นผู้นำกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม การได้รับการฝึกอบรม การคาดหวังเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ กับการมีส่วนร่วมในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 4 ด้าน (3) ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 4 ด้าน (4) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในจังหวัดนราธิวาส

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หัวหน้าครัวเรือนที่ตั้งบ้านเรือนและอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป้าหมายตามโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในปีงบประมาณ 2542 ในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 281 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Simple Random Sampling) จากจำนวน 948 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนในจังหวัดนราธิวาสมีส่วนร่วมในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผนตัดสินใจแก้ไขปัญหา การปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในจังหวัดนราธิวาสโดยรวม ได้แก่ การเป็นผู้นำกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่ม การได้รับการฝึกอบรม การคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับ มีความสัมพันธ์เชิงนิมิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และรายได้มีความสัมพันธ์เชิงนิเสธอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในจังหวัดนราธิวาสโดยรวม ได้แก่ การคาดหวังผลประโยชน์ที่จะได้รับ การเป็นผู้นำกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่ม ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงนิมิตาน มีอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 74

4. ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชนในจังหวัดนราธิวาส ได้แก่ ประชาชนไม่รู้และไม่เข้าใจในรายละเอียดและขั้นตอนของโครงการ เนื่องจากประชาชนมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เจ้าหน้าที่ป่าไม้จะเป็นฝ่ายดำเนินการเอง โดยที่ประชาชนเป็นผู้ปฏิบัติตามเท่านั้นไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ประชาชนขาดความสามัคคี เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม การขาดแกนนำและงบประมาณสนับสนุน อีกทั้งพื้นที่ที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการมีไม่เพียงพอ

จากผลการวิจัยนี้ กรมป่าไม้ ควรกำหนดนโยบายและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนสามารถปฏิบัติได้ ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับความรู้ ความเข้าใจในโครงการป่าพื้นบ้าน อาหารชุมชน และสนับสนุนให้มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ กับผู้นำชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้งควรพัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสาร การประชาสัมพันธ์โครงการให้ประชาชนรับทราบการดำเนินงานในทุกขั้นตอน และควรทำให้ประชาชนมองเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยรัฐให้การสนับสนุนงบประมาณและการดำเนินงานป่าชุมชนตลอดจนบุคลากรอันจะส่งผลให้การพัฒนาทางด้านป่าชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน สัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้นไป

Thesis Title	Factors Affecting People's Participation in Food Bank Program in Changwat Narathiwat
Author	Miss Lakkhana Akhunsada
Major Program	Community Development Education
Academic Year	2001

Abstract

This research was intended to investigate (1) the level of people's participation in the Food Bank Program in Changwat Narathiwat, (2) the relationships between related variables: age, educational level, income, group leadership, group membership, training, benefit expectation, and participation, (3) the predictive factors of people's participation in the Program, and (4) the problems of the Program and suggested solutions.

The subjects of this research were the householders living in the target villages of the Food Bank Program in Changwat Narathiwat during the 1999 fiscal year. The proportional stratified simple random sampling was used to get 281 samples out of 948 households. The data was collected by a questionnaire and then analyzed using the percentage, arithmetic mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression.

The findings were as follows:

1. The people in Changwat Narathiwat participated in the Food Bank Program at a moderate level either overall or in each of these aspects: determining problems, deciding solutions, implementing activities, and evaluating the Program.
2. Group leadership, group membership, training, and benefit expectation were positively related at the .01 level of significance to overall participation of the people, while income was negatively related to it at .01.
3. The factors that could positively predict the people's overall participation in the Program were the benefit expectation, group leadership and group membership. The predictive power was 74%.
4. The problems of the people's participation were that they did not understand every detail of the Program because their education was low. The foresters implemented all activities and allowed them to follow but not to participate in every step.

Moreover, the people were uncooperative, undedicated and self-centered. There was also a lack of leadership, budget, and adequate areas to implement the Program.

According to the findings, the Department of Forestry should specify the policy and convert the plan to practical activities that promote knowledge and understanding among local people about the Food Bank Program. The cooperation between the government sector and community leaders as well as local people should be promoted. The information system should be developed to publicize every step of implementation and to inform people about the benefits they will receive from the Program. The government sector should provide budgets and personnel to assist in implementing the Program so that it will further improve the community forest development and people's participation.